

**Силабус
навчальної дисципліни**

**«ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ПІДГОТОВКА ТА МЕДИЦИНА
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітньо-професійна програма	Стоматологія
Освітній ступінь	Молодший спеціаліст
Статус дисципліни	Нормативна
Група	III СТ-11
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра Хірургічних дисциплін і невідкладних станів
Викладач курсу	Білань-Масляник Світлана Романівна
Контактна інформація викладача	s.bilan@lma.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://limilm.lviv.ua/studentu/sylabusy/
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 1,5 Загальна кількість годин – 54 Модулів – 1 Рік підготовки – 3 Семестр – 6-й Лекції – 10 год. Семінари (практичні заняття, лабораторні заняття) – 20 год. Самостійна робота – 24 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» є нормативною дисципліною з спеціальності 221 Стоматологія. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам фахової передвищої освіти необхідні знання для майбутньої професійної діяльності, оскільки дозволяє засвоїти студентами базові теоретичні та практичні знання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є реорганізація і розбудова Збройних сил України, зміна поглядів на ведення бойових дій, застосування сучасних видів зброї, накопичення досвіду роботи військово-медичної служби під час виникнення локальних воєнних конфліктів, надання першої медичної допомоги під час надзвичайних ситуацій.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» є формування у здобувачів освіти розуміння

наскільки своєчасно, правильно і чітко буде надано першу медичну допомогу, настільки підвищуються шанси щодо збереження життя та успішного лікування поранених і хворих на подальших етапах медичної евакуації

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні

знати:

- основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час;
- основи організації лікувально-евакуаційних заходів у військах;
- завдання та структуру організації Державної служби медицини катастроф;
- особливості та медико-тактичні характеристики різного виду аварій, стихійних лих;
- принципи лікувально-евакуаційного забезпечення населення в системі Державної служби медицини катастроф, особливості організації лікувально-евакуаційних заходів в осередках масового ураження;
- принципи надання медичної допомоги пораненим та хворим під час бойових дій та при надзвичайних ситуаціях;

вміти:

- надавати та організувати першу медичну допомогу пораненим і ураженим в умовах бойової обстановки;
- організовувати медичне забезпечення роти та при різних видах бойових дій;
- надавати першу медичну і долікарську допомогу в осередках надзвичайних ситуацій у мирний та воєнний час;
- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, а також засобами індивідуального медичного захисту;
- надавати першу медичну допомогу в разі отруєння сильнодіючими отруйними речовинами;
- працювати в складі бригад і загонів екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження.

Програмні результати навчання

- Володіти основами знань з циклів загальної та професійної підготовки з метою розв'язування задач різного ступеня складності в процесі надання пацієнтам стоматологічної допомоги в межах кваліфікації
- Знаходити рішення при виконанні фахових задач, мати достатню компетентність щодо методів лікування та профілактики стоматологічних захворювань в межах кваліфікації
- Аналізувати результати виконаної роботи, усвідомлювати персональну відповідальність за кінцевий результат
- Аргументувати висновки на кожному етапі професійної діяльності
- Знаходити рішення при виконанні нетипових спеціалізованих задач в професійній діяльності
- Відповідати на проблемні питання, пов'язані з фаховою діяльністю, логічно прослідковуючи взаємозв'язки
- Демонструвати повагу до етичних принципів, проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку в фаховій діяльності
- Дотримуватися стандартів професійної діяльності, виконувати маніпуляції відповідно до алгоритмів та протоколів надання стоматологічної допомоги в межах кваліфікації
- Відпрацьовувати до автоматизму техніку стоматологічних маніпуляцій в межах кваліфікації

- Вдосконалювати послідовність професійних дій за допомогою поєднання двох або більше навичок
- Демонструвати автоматизм виконання навичок, точно та скоординовано виконувати стоматологічні маніпуляції (в межах кваліфікації) при мінімальних зусиллях
- Брати участь у професійних лекторіях, тренінгах, обговореннях з метою поглиблення та вдосконалення професійних навичок.

Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності.
Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією KOVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Руйнівна дія сучасної зброї та характеристика санітарних втрат	2
2.	Основи організації лікувально-евакуаційного забезпечення військ	2
3.	Організація надання долікарської (фельдшерської) допомоги пораненим і ураженим на медичному пункті батальйону (МПБ)	2
4.	Травматичний шок. Синдром тривалого роздавлювання тканин. Термічні опіки. Обмороження	2
5.	Радіаційні ураження. Ураження бойовими отруйними речовинами	2
Разом:		10

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація надання першої медичної допомоги пораненим на полі бою. Індивідуальні та групові засоби медичного оснащення. Медичне оснащення санітара та санітарного інструктора роти	4
2.	Заходи першої медичної допомоги при пораненнях та ураженнях. Заходи першої медичної та долікарської (фельдшерської) допомоги при пораненнях і ураженнях	4
3.	Військово-польова хірургія та терапія. Основи військово-польової гігієни та епідеміології	4
4.	Організація захисту населення та екстреної медичної допомоги постраждалим у надзвичайних ситуаціях. Основи організації забезпечення медичним майном і технікою. Комплекти медичного майна й технічні засоби медичної служби для оснащення медичного пункту батальйону, медичної роти механізованої бригади	4
5.	Модульний контроль 1. Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій	4
Разом:		20

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні завдання медичної служби Збройних сил України у воєнний час	2
2.	Організація надання медичної допомоги пораненим, ураженим і хворим у медичній роті механізованої бригади	2
3.	Поняття про військово-польову хірургію (ВПХ). Основні принципи та завдання ВПХ	2
4.	Завдання та зміст ВПТ	2
5.	Характеристика ядерної зброї	2
6.	Особливості хімічної зброї. Характеристика осередку хімічного зараження	2
7.	Санітарно-епідеміологічна розвідка. Структура медичної служби. Основи організації санітарно-гігієнічних заходів у військах	2
8.	Завдання та основи протиепідемічного захисту військ	2
9.	Протиепідемічний захист військ в умовах застосування ворогом бактеріологічної зброї	2
10.	Гігієна розташування та пересування військ	2
11.	Особливості гігієни військовослужбовців спеціальних родів військ	2
12.	Медичне забезпечення механізованої роти і батальйону в оборонному та наступальному боях	2
Разом:		24

Література для вивчення дисципліни

Основна (базова):

1. Гут Т.М., Гут Р.П. Військово-медична підготовка. — К.: Медицина, 2010. — 303 с.
2. Гут Т.М. Практикум з військово-медичної підготовки. — К.: Здоров'я, 2001. — 92 с.
3. *Військова токсикологія, радіологія і медичний захист: підручник / За ред. Скалецького Ю.М., Мисули І.Р.* — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 362 с.
4. *Кочін І.В.* Медицина катастроф. — К.: Здоров'я, 2002—348 с.

5. *Медична служба механізованої (танкової) бригади: навч. посіб. /* Вороненко В.В., Бадюк М.І., Гулько В.М. та ін. — К.: УВМА, 2004. — 107 с.
6. *Організація медичного забезпечення військ /* Бадюк М.І., Левченко Ф.М., Токарчук В.П., Солярник В.В. та ін. / За ред. В.В. Паська. — К.: МП “Леся”, 2005. — 430 с.
7. *Постанова Кабінету Міністрів України “Про створення державної служби медицини катастроф”* № 343 від 14.04.1997 р.
8. *Рятувальні роботи та медична допомога у вогнищах надзвичайних ситуацій /* Губенко І.Я., Брага В.М. та ін. — Черкаси: Відлуння-Плюс, 2007. — 104 с.
9. *Сидоренко П.І., Гуш Т.М., Чернищенко Г.А. Військово-медична підготовка.* — К.: Медицина, 2008.
10. *Тарасюк В.С. Медицина надзвичайних ситуацій.* — К.: Медицина, 2010. Практикум з медсестринства в хірургії: практикум / Р. О. Сабадишин, О. В. Маркович, В. О. Рижковський [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2017. – 360 с.

Додаткова:

11. *Губенко І.Я., Брага В.М., Квашина О.В. Що потрібно знати з цивільної оборони: Навч. посібник.* — Черкаси: Відлуння-Плюс, 2003. — 109 с.
12. *Коцюруба В.П. Цивільна оборона. Військово-медична підготовка: Метод. посібник.* — Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2007. — 17 с.

Поточний та підсумковий контроль

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов’язковим виставленням оцінки за результатами практичної роботи, фронтального індивідуального опитування та тестового контролю.
Підсумковий контроль проводиться у вигляді модульного контролю (у два етапи: тестові завдання та контроль практичних навичок), та диференційованого заліку з виставленням підсумкової оцінки.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу

Лекції, презентації екскурсії, дискусії, індивідуальні дослідження
 У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom.
 Лекції будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних.
 Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsAp (за вибором академічної групи).

Необхідне обладнання

У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom.
У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Критерії оцінювання

Схема нарахування та розподіл балів

Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою
Модуль 1									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК модульний контроль;
МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;
СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;
ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
0-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Уявлення про нещасний випадок, першу медичну допомогу та її значення.
2. Уявлення про термінальні стани. Ознаки життя і смерті.
3. Поняття про серцево-легеневу реанімацію. Способи її проведення та критерії ефективності.
4. Профілактика шоку (травматичного, опікового тощо).
5. Поняття про десмургію, пов'язку, перев'язку. Види пов'язок та правила їх накладання.
6. Поняття про рани, класифікація, ознаки, ускладнення. Проведення туалету рани.
7. Поняття про зовнішні та внутрішні кровотечі. Ознаки, способи зупинки кровотеч.
8. Поняття про забої, ознаки, невідкладна допомога.
9. Поняття про розтягнення та розриви сухожиль, м'язів, ознаки, невідкладна допомога.
10. Поняття про вивихи, ознаки, невідкладна допомога.
11. Закриті та відкриті переломи кісток, ознаки, невідкладна допомога.
12. Переломи хребта, ознаки неускладнених та ускладнених переломів хребта, невідкладна допомога.
13. Невідкладна допомога при переломах ключиці, ребер, відкритому пневмотораксі.
14. Поняття про черепно-мозкову травму, невідкладна допомога при струсі, забої і здавленні головного мозку.
15. Поняття про опіки, класифікація, визначення ступеня та площі опікової поверхні, надання невідкладної допомоги.
16. Невідкладна допомога при загальному перегріванні організму та тепловому ударі.
17. Поняття про обмороження та загальне замерзання, ознаки, надання невідкладної допомоги.
18. Поняття про хімічні опіки, ознаки, надання невідкладної допомоги.
19. Невідкладна допомога при харчових отруєннях, визначення ознак, причин.
20. Поняття про електротравму, ознаки, невідкладна допомога.
21. Поняття про асфіксію, причини виникнення, ознаки, невідкладна допомога.
22. Ознаки та невідкладна допомога при укусах комах, тварин, змії, каракурта.
23. Поняття про непритомність, колапс, ознаки, невідкладна допомога.
24. Ознаки та невідкладна допомога при сторонніх тілах дихальних шляхів, очей, вух тощо.
25. Способи наближення до поранених на полі бою.
26. Способи відтягування поранених і винесення їх з поля бою в укриття.
27. Способи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі на полі бою.
28. Способи накладання асептичної пов'язки при пораненнях кінцівок, живота, грудної клітки.
29. Способи накладання оклюзійної пов'язки при відкритому пневмотораксі.
30. Тимчасова іммобілізація кінцівок з використанням пов'язок і підручних засобів.
31. Завдання МПБ в оборонному і наступальному боях.
32. Особовий склад і оснащення МПБ.
33. Організація роботи МПБ в оборонному та наступальному боях.

34. Перелік заходів долікарської допомоги.
35. Інгаляція кисню за допомогою інгаляторів КТ-ЗМ, КІ-4.
36. Штучна вентиляція легенів за допомогою апарата ДП-10.
37. Зміст заходів першої медичної допомоги при травматичному шоку на полі бою.
38. Зміст протишокових заходів на МПБ.
39. Особливості термічних опіків від запалювальних сумішей.
40. Механізм розвитку променевих уражень.
41. Види радіаційних уражень.
42. Клінічна характеристика гострої променевої хвороби.
43. Перша медична допомога при первинній променевій реакції.
44. Класифікація бойових отруйних речовин (ОР).
45. Клінічна картина ураження ФОР.
46. Клінічна картина ураження ОР шкірноаривної дії.
47. Клінічна картина ураження ОР загальноотруйної дії.
48. Клінічна картина ураження ОР задушливої дії.
49. Перша медична допомога при ураженнях ФОР.
50. Перша медична допомога при ураженнях ОР шкірноаривної дії.
51. Перша медична допомога при ураженнях ОР загальнотоксичної дії.
52. Перша медична допомога при ураженнях ОР задушливої дії.
53. Принципова схема розгортання медичної роти механізованої бригади.
54. Внутрішньопунктове сортування в медичній роті механізованої бригади.
55. Місце і роль молодшого медичного персоналу в організації роботи медичної роти механізованої бригади.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу